

Міністерство охорони здоров'я України

**Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»**

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною участю
24 березня 2016 року*

м. Полтава – 2016

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ВДНЗУ «УМСА»
від 24 червня 2015 р., протокол № 9

Конференція внесена до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій та Реєстру медичних виставок на 2016 рік (лист Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи від 04.02.2016 р. № 30)

Редакційна колегія:

проф. Ждан В.М.	– ректор академії, головний редактор
проф. Бобирьов В.М.	– перший проректор з науково-педагогічної роботи, відповідальний редактор
проф. Білаш С.М.	– начальник відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчально-наукового процесу
доц. Лещенко Т.О.	– зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
доц. Бєляєва О.М.	– зав. кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією
доц. Карпенко О.О.	– доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань
доц. Панькевич А.І.	– доцент кафедри дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології
доц. Саргош О.Д.	– доцент кафедри гігієни, екології та охорони праці в галузі
доц. Свінцицька Н.Л.	– доцент кафедри анатомії людини
доц. Чорна І.О.	– доцент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими
доц. Ярмола Т.І.	– доцент кафедри внутрішньої медицини № 2 з професійними хворобами
Нетудихата О.М.	– зав. навчально-методичного кабінету

ні проживання, а й далеко за її межами.

Використовуючи комп'ютерні технології та Інтернет, з'являється можливість отримати будь-яку необхідну інформацію та застосувати її в навчальному процесі. Працюючи з Інтернетом, важливо визначитися, для яких цілей будуть використовуватися його ресурси. Їх можна використовувати для включення матеріалів мережі у зміст заняття; самостійного пошуку інформації; самостійної підготовки до складання кваліфікаційного іспиту. Комп'ютер та Інтернет стають необхідними технічними засобами, які допомагають якісно поліпшити процес навчання. Це зумовлено тим, що в традиційному підручнику матеріал статичний, натомість у комп'ютері він динамізується за допомогою аудіо- або відеоанімації.

Використовуючи комп'ютерні програми, викладач має змогу швидко здійснити контроль і з'ясувати рівень засвоєння знань, визначити конкретні прогалини в знаннях, доопрацювати їх та запропонувати лікарю-інтерну виконати завдання повторно з метою покращення результатів. За допомогою комп'ютерних програм лікарі-інтерни також отримують можливість самостійно в нетрадиційній формі перевірити власний рівень знань і вмінь із певної теми. Комп'ютер допомагає виправляти помилки так, щоб лікарі-інтерни не боялися їх допускати, що є дуже важливим моментом у навчанні.

Отже, комп'ютерні технології створюють умови для засвоєння необхідного обсягу знань, умінь, навичок та прискорення темпу їх засвоєння лікарями-інтернами, дозволяють реалізувати особистісно-диференційований підхід, забезпечують підвищення ефективності навчання.

Список використаної літератури

1. Баранова С. Особливості формування професійної компетентності вчителя / С. Баранова // Сучасна школа України. – 2009. – №2 – С. 16-18.
2. Удосконалення системи підвищення кваліфікації лікарів акушерів-гінекологів в Україні/ В.К. Ліхачов, Л.М. Добровольська, Т.Ю. Ляховська [та ін.]//Основні напрямки удосконалення медичних кадрів у сучасних умовах: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2015. – С. 146-147.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК І ВМІНЬ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Лобань Г.А., Звягольська І.М., Полянська В.П., Ананьєва М.М., Боброва Н.О.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті розглянуті основні моменти освітньої діяльності кафедри мікробіології, вірусології та імунології з питань поліпшення якості формування практичних навичок і вмінь у майбутніх фахівців у галузі медицини.

Ключові слова: практичні навички і вміння, якість навчання.

Найбільш важливим і складним завданням сучасної вищої медичної освіти є підготовка спеціалістів, які б за рівнем якісної збалансованості теоретичної і практичної підготовки повністю відповідали світовим стандартам підготовки конкурентоспроможних фахівців і цілком задовольняли потреби сучасного інформаційно-інтегрованого суспільства та ринку праці як в Україні, так і за її межами [1].

Навчальна робота на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології проводиться відповідно до програми навчальної дисципліни для студентів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. Програма складена відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) та освітньо-професійних програм (ОПП) підготовки фахівців, затверджених наказом МОН України від 16. 04. 03. за № 239 [2; 3; 4].

Програма з дисципліни „Мікробіологія, вірусологія та імунологія” структурована на 3 модулі для студентів, які навчаються за спеціальностями «Лікувальна справа» та «Педіатрія», і на 2 модулі для студентів, які здобувають спеціальність «Стоматологія». До складу кожного модуля входять блоки змістових модулів.

Навчальна діяльність студентів на кожному практичному занятті, яке є основною формою організації навчального процесу на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології, містить визначений програмою обсяг теоретичних положень і практичних умінь і навичок згідно з галузевими стандартами. У зв'язку з цим в основу навчального процесу покладено принцип “знати, щоб уміти”, який найефективніше реалізується на практичних заняттях.

Завдяки набутим навичкам і вмінням студенти мають змогу в повному обсязі опанувати як класичними, так і новітніми методами мікробіологічної діагностики інфекційних хвороб, а також методами визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків, методами визначення фаготипу (фаговару) бактерій. На практичних заняттях студенти формують уміння знезаражувати інфікований матеріал, проводити антисептичну обробку рук, контамінованих досліджуваним матеріалом, та ін.

З метою якісного опанування студентами практичними навичками і вміннями на кафедрі проведена значна організаційно-методична робота, в якій ураховані не тільки такі компоненти як обсяг, рівень засвоєння, а й контроль та реєстрація опанованих практичних дієвостей [4].

Провідні вектори практичної підготовки майбутніх фахівців із мікробіології, вірусології та імунології такі:

1. До кожного практичного заняття складені методичні розробки для студентів і викладачів (трьома мовами), в яких виділені практичні навички і вміння.

2. На стендах «Методичні матеріали для студентів», а також у навчально-методичних матеріалах на Web-порталі кафедри визначено перелік практичних навичок і вмінь до кожного модуля і дисципліни в цілому (трьома мовами).

3. На кожному практичному занятті 50-60 % часу відводиться на виконання певних завдань, яке сприяє формуванню практичних навичок і вмінь. Облік результатів виконаних практичних завдань, висновки студенти самостійно занотовують у протоколи, ступінь правильності яких є невід'ємною складовою сумарної оцінки за практичне заняття.

4. На кафедрі створено навчальні посібники «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» для студентів медичного і стоматологічного факультетів (трьома мовами), які призначені для аудиторної і позааудиторної роботи студентів. Структура посібників і зміст завдань сприяють підвищенню ефективності групового та індивідуального виконання певних завдань, проведенню навчально-дослідної роботи, організації ділових ігор, застосуванню проблемних і ситуаційних завдань. До кожної теми наведений перелік практичних навичок і вмінь, якими необхідно опанувати під час виконання визначених конкретним протоколом завдань. До кожного ПМК розроблені контрольні питання з практичної підготовки.

5. При формуванні практичних навичок обов'язково враховується профілізація навчання. Теоретичні та практичні завдання розроблені згідно з навчальними програмами за спеціальностями «Лікарська справа», «Педіатрія» «Стоматологія» і ОКХ, а також узгоджені з профільними клінічними кафедрами.

Оцінювання рівня опанування практичними навичками і вміннями реалізується через низку контрольних заходів:

– поточний контроль здійснюється за розробленим алгоритмом під час кожного практичного заняття і є складовою загальної оцінки за заняття (реєструється в журналах обліку відвідувань та успішності студентів);

– поміжний контроль рівня опанування практичними навичками здійснюється під час проведення змістових модульних контролів; оцінювання відбувається за традиційною 4-бальною системою (реєструється в журналах обліку відвідування й успішності студентів);

– контроль умінь оперувати практичними навичками і вміннями під час проведення ПМК та семестрової підсумкової атестації; оцінка за розв'язування практично орієнтованої задачі є складовою балів за ПМК (реєструється у відомостях ПМК та в індивідуальному плані студента) і результату складання СПА в балах за ЄКТС [1].

Для формування практичних навичок і вмінь, а також для ефективного контролю рівня опанування ними на кафедрі, крім повного методичного забезпечення, наявне відповідне лабораторно-технічне забезпечення для індивідуального або колективного виконання практичних робіт.

Слід підкреслити, що на сучасному етапі забезпечення якісної практичної підготовки студентів із визначеної дисципліни регламентується партнерськими взаємовідносинами між викладачами і студентами: з одного боку, викладач мусить відповісти всім вимогам до підготовки нової генерації фахівців; з іншого, студент має бути мотивованим і компетентним із базових питань попередньо засвоєного навчального матеріалу. Досвід показує, що саме наявність партнерських взаємовідносин слугує запорукою дієвого формування практичних навичок і вмінь, інтеграції теоретичної і практичної підготовки майбутніх фахівців медичного профілю.

Отже, кафедра мікробіології, вірусології та імунології, керуючись провідною метою підготовки сучасних фахівців-медиків і основними нормативно-правовими актами у сфері освітньої діяльності, успішно функціонує в структурі ВДНЗ України «УМСА» і створює належні умови для якісного опанування практичними навичками і вміннями.

Список використаної літератури

1. Вища освіта України і Болонський процес: [навч. посібник] / [М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін.]; за ред. В.Г. Кременя.- Тернопіль: Навчальна книга, Богдан, 2004. – 384 с.
2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110104 «Педіатрія» напряму підготовки 1101 «Медицина»: Галузевий стандарт Вищої освіти /Міністерство освіти і науки України.- К., 2003.– 30 с.
3. Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія» напряму підготовки 1101 «Медицина»: Галузевий стандарт Вищої освіти /Міністерство освіти і науки України.- К., 2003.– 25 с.
4. Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110101 «Лікувальна справа» напряму підготовки 1101 «Медицина»: Галузевий стандарт Вищої освіти / Міністерство освіти і науки України.- К., 2003.– 119 с.
5. Інформаційно-методична підтримка вивчення предмета на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» / Г.А. Лобань, В.П. Полянська, І.М. Звягольська [та ін.] // Biomedical and biosocial anthropology. – 2014. – № 22. – С.226-229.

УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ ВДНЗУ «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

Лобань Г. А., Полянська В.П., Коваленко Н. П., Фаустова М.О., Басараб Я. О.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті обґрунтовано думку, що інформатизація освіти є одним із пріоритетних напрямів розвитку сучасного суспільства, спрямованим на покращення процесу навчання, раціональну організацію пізнавальної діяльності студентів, індивідуалізацію навчального процесу.

Ключові слова: інноваційні технології навчання, навчально-методичний комплекс.

Однією з особливостей сучасного суспільного розвитку є збільшення інформаційних потоків, що зумовлює реорганізацію класичних пріоритетів і створення нових у підготовці конкурентоспроможних фахівців, у тому числі і в медичній галузі [2]. Інформаційне суспільство має такі характерні особливості:

– обсяг знань, що породжується у світовому співтоваристві, подвоюється кожні два-три роки;

– обсяг інформації, що передається через штучні супутники Землі упродовж двох тижнів, достатній для заповнення 19 млн. томів;